

Problematyka szkód łowieckich

Procedura szacowania szkód łowieckich:

Odpowiedzialność dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich:

Procedura postępowania w sprawie szkód łowieckich jest uregulowana w rozdziale 9 ustawy z dnia 13 października 1995r. ***Prawo łowieckie*** oraz w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2019 r. ***w sprawie szczegółowych warunków szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych***.

Zgodnie z w/w ustawą dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do wynagradzania szkód wyrządzonych:

- 1) w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny;
- 2) przy wykonywaniu polowania.

Szacowania szkód a także ustalania wysokości odszkodowania dokonuje zespół składający się z:

- 1) przedstawiciela wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego;
- 2) przedstawiciela dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego;
- 3) właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda.

Niestawiennictwo właściciela albo posiadacza gruntów rolnych lub przedstawiciela wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego nie wstrzymuje dokonania szacowania szkód.

Właściciel albo posiadacz gruntów rolnych składa do dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego wniosek o szacowanie szkód, w tym ustalenie wysokości odszkodowania.

Wniosek składa się w postaci papierowej albo elektronicznej:

- 1) w terminie 3 dni od dnia stwierdzenia szkody;
- 2) w przypadku szkody wyrządzonej przez dziki na łąkach i pastwiskach:
 - a) poza okresem wegetacyjnym – w terminie umożliwiającym szacowanie szkody przed doprowadzeniem uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego przed rozpoczęciem wegetacji,
 - b) w okresie wegetacyjnym – w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia.

Szacowanie szkody składa się z:

- 1) oględzin,
- 2) szacowania ostatecznego.

Niezwłocznie po zakończeniu oględzin lub szacowania ostatecznego dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego sporządza protokół. Członkowie zespołu mają prawo wnieść zastrzeżenia do protokołu wraz z uzasadnieniem.

Wypłaty odszkodowania dokonuje dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego w terminie 30 dni od dnia sporządzenia protokołu z szacowania ostatecznego, od którego nie wniesiono odwołania.

Właścicielowi albo posiadaczowi gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda, oraz dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego przysługuje odwołanie do nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu oględzin lub protokołu szacowania ostatecznego.

Nadleśniczy w postępowaniu odwoławczym dokonuje odpowiednio oględzin lub szacowania ostatecznego. W oględzinach lub szacowaniu ostatecznym, mają prawo brać udział członkowie zespołu szacującego. Na pisemny wniosek członka zespołu w oględzinach lub szacowaniu ostatecznym może również brać udział przedstawiciel izby rolniczej. Po zakończeniu oględzin lub szacowania ostatecznego sporządza się protokół. Nadleśniczy ustala wysokość odszkodowania w drodze decyzji.

Wypłata odszkodowania następuje ze środków dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego, nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Właściciel albo posiadacz gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody, a także dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego niezadowolony z decyzji, może, w terminie trzech miesięcy od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody.

Kiedy za szkody odpowiada Skarb Państwa?

L.p.	Rodzaj szkód	Odpowiedzialny za szkody	Wypłacający odszkodowanie	Szacujący
1.	Szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną	Skarb Państwa	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe ze środków budżetu państwa – za szkody wyrządzone na obszarach obwodów łowieckich leśnych	przedstawiciel PGL Lasy Państwowe
			Zarząd Województwa ze środków budżetu państwa – za szkody wyrządzone na obszarach obwodów łowieckich polnych i obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich	przedstawiciel Zarządu Województwa
2.	Szkody wyrządzone przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny, na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich	Skarb Państwa	Zarząd Województwa ze środków budżetu państwa	przedstawiciel Zarządu Województwa

Ponadto w myśl art. 47 ust. 1 ustawy *Prawo łowieckie*: „Właściciele lub posiadacze gruntów rolnych i leśnych powinni, zgodnie z potrzebami, współdziałać z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich w zabezpieczeniu gruntów przed szkodami”.

Problematyka szkód łowieckich na terenie gminy Krzeszowice:

Na terenie gminy Krzeszowice swoją działalność prowadzi siedem kół łowieckich, Towarzystwo Myśliwskie oraz Nadleśnictwo Chrzanów:

- Koło Łowieckie „JARZĄBEK”

- Koło Łowieckie „SARNA”
- Koło Łowieckie „HUBERTUS”
- Koło Łowieckie „SŁONKA”
- Koło Łowieckie „LEŚNIK”
- Koło Łowieckie „SZARAK”
- Koło Łowieckie „SOKÓŁ”
- Towarzystwo Myśliwskie im. „ŚW. HUBERTA”
- Nadleśnictwo Chrzanów

Na terenie Puszczy Dulowskiej w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo Krzeszowice gospodarkę łowiecką prowadzi Nadleśnictwo Chrzanów w ramach Ośrodka Hodowli Zwierzyny. Działalność gospodarcza kół łowieckich prowadzona jest na podstawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (10 – cio letnich).

Od 2022 roku na terenie gminy swoją działalność prowadzą dwa nowe koła łowieckie, które wydzierżawiają niewielkie fragmenty terenu przy północnej granicy gminy Krzeszowice. Koło Łowieckie „SZARAK” dzierżawi 1 ar lasu w Paczółtowicach, natomiast Koło Łowieckie „SOKÓŁ” dzierżawi 21 ar w Ostrężnicy.

Burmistrz nie posiada uprawnień w zakresie nadzorowania działalności prowadzonej przez koła łowieckie. Nadzór nad działalnością prowadzoną przez koła łowieckie sprawuje zarząd okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego.

Kompetencje Burmistrza w zakresie ustawy z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* ograniczają się do opiniowania rocznych planów łowieckich sporządzanych przez dzierżawców obwodów łowieckich, opiniowania wniosków o wydzierżawienie obwodów łowieckich, oraz podawania do publicznej wiadomości informacji o terminie polowań zbiorowych.

Czynniki wpływające na powstawanie szkód łowieckich:

- nadmierna populacja zwierzyny łownej – dziki i sarny;
- sukcesywne kurczenie się powierzchni użytkowej obwodów, na skutek zabudowy i urbanizacji terenów wiejskich i podmiejskich;
- zmiany w strukturze upraw rolnych co wpływa na zintensyfikowanie szkód;
- nie utrzymywanie gruntów rolnych we właściwej kulturze rolnej, nie wykaszanie nieruchomości;
- lokalizacja kompostowników, które stanowią źródło łatwego pożywienia dla dzików;
- łagodne zimy;
- niedoszacowanie populacji zwierzyny łownej.

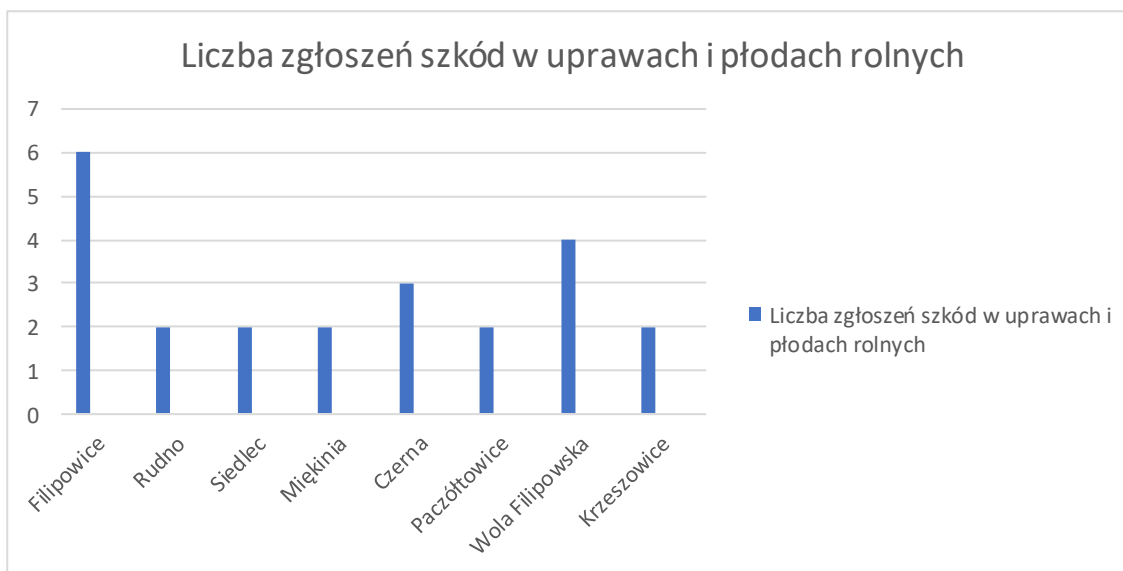
Liczba szkód łowieckich w roku 2024:

W ubiegłym roku z terenu gminy Krzeszowice wpłynęły do zarządców/dzierżawców obwodów łowieckich łącznie **23** zgłoszenia szkód w uprawach i płodach rolnych.

Liczba szkód łowieckich zgłoszonych do zarządców/dzierżawców obwodów łowieckich w roku 2024, w rozbiciu na poszczególne miejscowości:

Miejscowość	Liczba zgłoszeń szkód w uprawach i płodach rolnych:
Filipowice	6
Rudno	2
Siedlec	2
Miękinia	2
Czerna	3
Paczółtowie	2
Wola Filipowska	4
Krzeszowice	2
Liczba szkód ogółem:	23

Liczba szkód łowieckich zgłoszonych do zarządców/dzierżawców obwodów łowieckich w roku 2024.

Liczba zgłoszeń szkód (wniosków o szacowanie) w podziale na poszczególne koła łowieckie - dane za rok 2024:

L.p.	Nazwa	Miejscowości (lub ich części) wchodzące w skład obwodów łowieckich	Liczba zgłoszeń szkód	Miejscowość (zgłoszenia)
1	KŁ „Hubertus”	Sanka, Frywałd	-	brak
2	KŁ „Jarząbek”	Stawiska, Filipowice, Miękinia, Wola Filipowska, Krzeszowice, Rudno, Zalas, Tenczynek	8	Krzeszowice – 2, Rudno – 2, Miękinia – 2 Filipowice –2
3	KŁ „Leśnik”	Sanka, Zalas, Rudno	-	brak
4	KŁ „Sarna” Czatkowice	Paczółtowiec, Ostrężnica, Nowa Góra, Nowa Góra – Łany, Czerna, Dębnik, Dubie, Żary, Siedlec, Chatkowice, Żbik, Nowy Świat	5	Czerna - 3, Paczółtowiec - 2
5	KŁ „Słonka”	Nowa Góra, Filipowice, Ostrężnica	4	Filipowice -4
6	TM „Św. Hubert”	Siedlec, Frywałd, Nawojowa Góra, Żbik, Tenczynek, Krzeszowice	2	Siedlec – 2
7	Nadleśnictwo Chrzanów	Wola Filipowska, Rudno	4	Wola Filipowska -4
8	KŁ „Szarak”	Paczółtowiec	-	brak
9	KŁ „Sokół”	Ostrężnica	-	brak
			23	

Tabela przedstawiająca dane nt. planowanego pozysku dzików, jego wykonania oraz odstrzału sanitarnego. Dane przedstawiono dla poszczególnych kół łowieckich z podziałem na lata gospodarcze. Dane opracowane zostały na podstawie rocznych planów łowieckich.

	Planowany pozysk dzików (szt.)						Wykonanie rocznego planu łowieckiego (szt.)					Odstrzał sanitarny (szt.)			
	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Koło Łowieckie															
„Jarząbek”	55	40	55	65	80	130	55	83	127	171	139	58	3	-	-
„Leśnik”	70	45	70	70	70	114	65	56	104	186	161	93	5	-	-
„Hubertus”	30	28	30	30	30	30	25	50	57	78	84	21	1	-	-
„Sarna”	70	80	60	75	55	71	91	81	123	133	113	22	1	-	-
„Św.Hubert”	70	45	45	45	45	70	70	55	112	108	120	32	2	-	-
„Słonka”	36	36	30	36	81	91	42	48	131	163	106	100	5	-	-
Nadleśnictwo Chrzanów															
„Szarak”	-	-	-	-	26	69	-	-	33		87	-	2	-	-
„Sokół”	-	-	-	27	31	42	-	-	72	99	65	-	0	-	-
RAZEM	355	290	308	373	450	659	366	397	776	968	910	342	20	-	-

Problem szkód łowieckich, dotyczy przede wszystkim szkód wyrządzanych przez dziki, i występuje na terenie całego kraju. Z analizy danych przedstawionych przez koła łowieckie wynika, że liczba zgłoszeń szkód w uprawach i płodach rolnych na terenie gminy Krzeszowice w roku 2024 wzrosła o 4 zgłoszenia w porównaniu z rokiem 2023.

Liczba zgłoszeń szkód łowieckich w uprawach i płodach rolnych na terenie gminy Krzeszowice					
2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	2023r.	2024r.
64	51	55	29	19	23

Od 2019 r. w ramach „Programu Współpracy Gminy Krzeszowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego” dzierżawcy/zarządcy obwodów łowieckich mogą pozyskać wsparcie finansowe z budżetu Gminy Krzeszowice w formie dotacji na działania mające na celu zatrzymanie zwierzyny w lasach.

W roku 2024 r. na realizację tego zadania zabezpieczono w budżecie kwotę 15 109,00 zł. Wpłynęły cztery oferty, z czego wszystkie spełniły wymagania formalne. Po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na zadanie – *Ochrona zwierząt łownych i środowiska ich bytowania*, udzielono dofinansowania zgodnie z poniższym wykazem:

Dzierżawca/zarządca obwodu łowieckiego	Kwota dofinansowania	Nazwa działania
Koło Łowieckie „Sarna”	3 159 zł	Ochrona zwierząt łownych oraz upraw rolnych
Koło Łowieckie „Jarząbek”	4 000 zł	Wzbogacanie bazy żerowej w celu ograniczania migracji zwierząt łownych i szkód w uprawach rolnych na terenie Koła Łowieckiego Jarząbek, Gmina Krzeszowice.
Koło Łowieckie „Ślonka”	4 500 zł	Ochrona zwierząt łownych i środowiska ich bytowania
Towarzystwo Myśliwskie „Św. Hubert”	3 450 zł	Ochrona zwierząt łownych i środowiska ich bytowania
Razem	15 109,00 zł	

W **2025 r.** w ramach „Programu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego” na zadanie pn. „*Ochrona zwierząt łownych i środowiska ich bytowania*”, zabezpieczono kwotę **18 150,00 zł**.

Łącznie wpłynęło 5 ofert od następujących kół łowieckich (wszystkie oferty spełniły kryteria wymagane w postępowaniu konkursowym i otrzymały dotację w wysokości wskazanej poniżej):

Dzierżawca/zarządca obwodu łowieckiego	Kwota dofinansowania	Nazwa działania
Koło Łowieckie „Sarna”	2 884 zł	Ochrona zwierząt łownych oraz upraw rolnych
Koło Łowieckie „Jarząbek”	4 000 zł	Wzbogacanie bazy żerowej w celu ograniczania migracji zwierząt łownych i szkód w uprawach rolnych na terenie Koła Łowieckiego Jarząbek, Gmina Krzeszowice.
Koło Łowieckie „Słonka”	4 500 zł	Ochrona zwierząt łownych i środowiska ich bytowania
Towarzystwo Myśliwskie „Św. Hubert”	3 300 zł	Ochrona zwierząt łownych i środowiska ich bytowania
Koło Łowieckie „Leśnik”	3 466 zł	Ochrona zwierząt łownych i środowiska ich bytowania
Razem	18 150,00 zł	

Wysokość dofinansowania była uzależniona m.in. od powierzchni jaką dane koło łowieckie wydierżawia na terenie gminy Krzeszowice oraz zakresu zaproponowanych działań. Przeznaczenie środków finansowych przez Gminę, pozwoli kołom łowieckim sfinansować działania służące zatrzymaniu zwierzyny w lasach.

Zgodnie z art. 50 ustawy Prawo łowieckie jeśli szkoda wyrządzona przez zwierzynę łowną jest na terenach wyłączonych z użytkowania łowieckiego wówczas zgłaszana jest do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. W roku 2023 łączna liczba zgłoszonych szkód wyniosła 47. Natomiast w roku 2024 liczba zgłoszonych szkód na terenie Gminy Krzeszowice na terenach wyłączonych z użytkowania łowieckiego wzrosła do 89.

Liczba zgłoszonych szkód na terenie Gminy Krzeszowice na terenach wyłączonych z użytkowania łowieckiego - art. 50 PŁ

lp.	miejsowość	liczba zgłoszonych szkód w roku 2023	liczba zgłoszonych szkód w roku 2024	liczba zgłoszonych szkód w roku 2025 (stan na dzień 09.07.25)
1	Krzeszowice	0	16	13
2	Czerna	0	1	0
3	Dębnik	0	0	0
4	Dubie	2	2	1
5	Filipowice	4	6	0
6	Frywałd	0	0	0
7	Łany	0	0	0
8	Miękinia	1	2	2
9	Nawojowa Góra	19	24	8
10	Nowa Góra	0	1	0
11	Ostrężnica	0	0	0
12	Paczółtowiec	0	2	0
13	Rudno	3	3	3
14	Sanka	0	0	0
15	Siedlec	0	1	0
16	Tenczynek	11	15	2
17	Wola Filipowska	7	16	7
18	Zalas	0	0	0
19	Żary	0	0	0
Łączna liczba zgłoszonych szkód		47	89	36

*Dane opracowane przez Zespół Zarządzania Zasobami Przyrodniczymi UMWM

Kierownik
Referatu Ochrony Środowiska
mgr inż. Agnieszka Tekieli